

ESZTERHÁZY PÁL GRÓF UTASÍTÁSA DUNÁNTÜLI JAVAINAK
PRAEFFECTUSÁHOZ.

1678.

1mo.

Elsőben is mindeneknek fölötté szükséges lévén az isteni félelem, azért előtte viselje jószágink praefectusa, s az igaz catholica religióban maradván maga is, szorgalmatosan reá vigyázzon arra is, hogy minden alatta valói azon hitben maradjanak s mást azon kívül senkit se szenvedjen.

2.

Mivel minden Dunán innét lévő jószágainkat kezére biztam, szükség, hogy minden jószágbeli szolgák utánunk tőle függjenek. Számadásukat szorgalmatosan bé vegye, s ha perceptiókban bocsátkozik, azokrul számot adjon s a többi szolgák számadásaiul is bennünket informáljon, jövedelmünkre szorgalmatos gondot viselvén, azon jövedelmet minden uton s módon szaporítsa a hol lehet gazdálkodással s más *industriával*. Ugy a várakra s más állapotokra is, ugy a *bécsi s pozsonyi házakra* is, kik *Fraknóhoz* valók, szorgalmatos gondjok legyen. Hasznos *kereskedéseket* is számunkra indítson s tisztviselőinkkel együtt adlaboráljon, hogy azzal is jövedelmünket szaporithassa.

3.

Mivel ezen 1678. esztendőre a *fraknai* és *kismartoni* jószágban mindennemű commissiók az ő nevére irattattanak és erigáltattanak, azért azon és más commissiónk szerint is nem ő mint praefectus, hanem a tisztek, a kikre a commissiók fognak szállani, tartozzanak számot adni. Accedálván az is, hogy eddiglen a *fraknai* és *kismartoni* jószáginkban ő neki adtanak számot a tisztek, viszont generaliter minékünk ő adott: tehát eddiglen való szokás szerint a restantiákat administráltassa, fogyatkozás nélkül, vélek együtt.

4.

Ha valamely tisztviselő szófogadatlan volna, arról tudósítson bennünket s assistentiával leszünk hozzája; az alsó tiszteket pedig, a hol szükségesnek látja, változtathatja, tudósítván bennünket is felőle, kárunkat minden módon távortartván.

5.

Tudni köll azt is, hogy ha Isten jó voltábul több jószágink talál-
nának a Dunán innét lenni, azok is a többivel együtt alatta legyenek,
s azokrul is gondot viseljen hasonlóképpen.

6.

Egy szóval valahol kárunkat látja azt távoztatván, a hol pedig
hasznunkat látja elkövetvén, vigyázzon szorgalmátossan, úgy hogy gond-
viseletlensége miatt ne legyen fogyatkozás szolgálatunkban. A törvényes
dolgokban arra rendeltetett embereinkkel egyetértvén, bennünket is tudós-
ítsion a dolgokrul.

7.

Az *interesekre* is szorgalmatos gondja legyen, hogy annak a *termi-
nussán*, úgy az árendákat is, megfizettesse, hogy a miatt kárt ne valljunk.
Hogy ha *Ambul*¹⁾ a commissióknak folyása szerint az *intereseknek*
fűzetése szokott terminusokon meg nem lehetne, ki miatt hátra maradás
is lenne a dologban, a második *Ambul* legyen segítségé.

8.

Mivel olly szándékban vagyunk, hogy az adósságokbul lassanként
kifejtődünk; azon vagyunk, hogy a *fraknai, kismartoni, köpcsenyi, fekete-
vári*²⁾ jövedelmeket arra fordítsuk; a többiből élélhetünk. Ezeknek jöve-
delmét azért, hogy ha lehet, félre tegye, hogy az adósságokat fűzet-
hessük vele.

* * *

Ezen szolgálatjára lészen azért *kézpénz* fűzetése négyszáz forint:
A Guérektül s Fertrágoktul *taxa* szerint, a mint eddiglen szokás volt;
negyed része legyen számára a *fraknai* és *kismartoni* jószágokban
osztován felével az ott való számtartóink.

Item ezen jószágokban leendő birságoknak negyed része, a *lán-
sériakban* pedig számtartóval együtt.

Magának, valahová talál menni, szabad asztala, a minthogy szol-
gáinak ételek, italok, lovaiknak abrak széna; *házához* :

<i>Buza</i>	Cub.	29.
<i>Zab</i>	"	49.
<i>Bor</i>	csöbör	12.
<i>Hizlaló ártány</i>	.....	2.
<i>Tehénhus</i>	Librae	365.
<i>Czindorfi sajt</i>	"	15.
<i>Só</i>	"	50.
<i>Vaj</i>	Iteze	24.

¹⁾ Hivatal, pénztár.

²⁾ Az ausztriai *Schwarzenbachot* érti.

<i>Gyertya</i>	-----	Librae	65.
<i>Széna</i>	-----	Szekér	6.
<i>Fa</i>	-----	Ől	10.
<i>Árpa</i> kása, <i>köles</i> kása, <i>borsó</i> , <i>lencse</i> ,			mindenik Cub: $\frac{1}{2}$.

Ezen készpénzbeli füzetésről azért tartozik *franknai* számtartónk contentálni, a többiről pedig, kit házához rendeltünk, *lánséri* számtartónk adminisztrálja. Actum is arce Köpcsényiensi, die 1. Januarii. Anno 1678. Comes Paulus Eszterházy mp. (P. H.)

(Eredetije a kismartoni hercegi főlevéltárban: „Instructio pro Praefecto Bonorum Cis Danubianorum, Petro Stipsics data.“)

Közli: *dr. Merényi Lajos.*